

TARİH ÖĞRETİMİ VE ÖĞRENİMİ YOLUYLA BİR İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜ GELİŞTİRMEK

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

ÖĞRETMENLER İÇİN EĞİTİM BİRİMLERİ

“Tarih bireyler ve Avrupa halkları arasında daha fazla anlayış, hoşgörü ve güvenin yerleşmesine katkıda bulunabilir ya da bölünme, şiddet ve hoşgörüsüzlüğe yol açan bir güç olabilir. Bu nedenle tarih öğretimi çatışma bölgelerinde ve çatışma sonrası bölgelerde barışı ve uzlaşmayı destekleyen bir araç olabildiği gibi göç, göçmenler ve değişen nüfus faktörleri gibi olgularla uğraşırken hoşgörü ve anlayışı destekleyen bir araç da olabilir.” *Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi’ünün Çatışma Bölgelerinde ve Çatışma Sonrası Bölgelerde Tarih Öğretimi’ne dair 1880 sayılı Tavsiye Kararı (2009).*

E-YAYIN

■ **‘Bir işbirliği kültürü geliştirmek’** dış kaynaklarla bağlantılar içeren interaktif bir e-kitaptır. Öğretmenlerin eğitiminde kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Başlangıç, eş zamanlı, hizmet içi ve takviye kursları olmak üzere bütün öğretmen eğitim modelleri için uyundur. Yayın bireysel çalışma seti olarak tasarlandı ancak birlikte çalışan öğrenci öğretmen grupları tarafından da kullanılabilir. Eğitim alan öğretmenlerin eğitmen ve rehberlerinin öğrencilerinin kaydettiği gelişmenin ve malzemede sunulan konuların anlaşılmasının izlenmesine dahil edilmeleri ve ek çalışma önermeleri öngörülmektedir.

AVRUPA KONSEYİ’NİN KIBRIS’TAKİ FAALİYETLERİ: 2012-2016 TARİH ÖĞRETİMİ PROJESİ

■ **‘Bir işbirliği kültürü geliştirmek’** Avrupa Konseyi’nin Kıbrıs’ta yürüttüğü ikili tarih eğitimi projesinin bir ürünüdür. Avrupa Konseyi’nin bu projedeki ana partneri, her iki toplumun tarih eğitimcilerini bir araya getiren eşsiz bir sivil toplum kuruluşu olan Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği’dir.

Uzun vadeli program şu şekildedir:

- ▶ **1. Aşama:** 2004-2010: Öğretmen eğitim seminerleri aracılığıyla işbirliği ve uzlaşmanın temellerinin atılması. Bu aşamanın sonucunda Kıbrıslı öğretmenlerin ihtiyaçlarına dayanan şu öğretim ve öğrenim malzemeleri seti üretildi:
 - Tarih öğretimi ve öğreniminde çok perspektiflilik, Lefkoşa, 2004;
 - Tarih öğretimi ve öğreniminde kaynakların kullanılması (1.ve 2. Ciltler), Lefkoşa, 2005;
 - Geçmişimize bir bakış, Strasburg 2011.
- ▶ **2. Aşama:** 2011-2012: Öğretim ve öğrenim malzemelerinin ve bu malzemelerin ardındaki fikirlerin ve kavramların yayımı. Bunun sonucunda Kıbrıs genelinde aktif bir işbirliği ve toplumların eğitimci ve öğrencilerinin katılımı.
- ▶ **3. Aşama:** 2012-2016: Kıbrıslı eğitimciler ve Avrupalı meslektaşları arasında uluslararası işbirliğini ve alışverişi de kapsayan eğitim programının sürdürülmesi. Bunun sonucunda *'Tarih Öğretimi ve Öğrenimi Yoluyla Bir İşbirliği Kültürü Geliştirmek'* adıyla yayınlanan öğretmen eğitim birimlerinin hazırlanması.

PROJENİN GEÇMİŞİ VE HEDEFLERİ

'Tarih Öğretimi ve Öğrenimi Yoluyla Bir İşbirliği Kültürü Geliştirmek' adlı e-kitap Kıbrıs'ta Avrupa Konseyi'nin gözetiminde ve Tarihsel Diyalog ve Araştırma Derneği'nin aktif katılımıyla düzenlenen bir dizi seminerin sonucunda ortaya çıktı. Öğretmenlerin mesleki gelişimine dair temel alanlar yedi eğitim biriminde ele alındı. Her eğitim birimi bir teorik bölüm ('Düşünceleri Araştırmak') ve bir de uygulama bölümünden ('Düşünceleri Uygulamak') oluşuyor. Bu ikinci bölümde ders planları ve öğretim sekansı için öneriler yer alır. Bu set Kıbrıs'ta sürmekte olan eğitim reformunun gereksinimleriyle bağlantılıdır ama aynı zamanda Avrupa Konseyi'ne üye diğer devletlerin tarih öğretmenleri için yararlı olabilecek geniş bir perspektif ve bir dizi yaklaşım da sunar.

■ Metin çeşitli bölümlerden oluşuyor: Anlatı; alıntılar; mülakat kayıtları; tablolar; grafikler; fotoğraflar ve diğer görsel malzemeler; soru kutucukları; ders planları ve çalışma sayfaları.

■ Derslerle ilgili çalışma sayfaları ve diğer malzemeler öğretmenlerin sınıfta basmaları ve kullanmaları için e-kitabın ayrı sayfalarında yer alıyor.

BİR İŞBİRLİĞİ KÜLTÜRÜ VE KÜLTÜRLERİN İŞBİRLİĞİ

■ Tarih öğretimi barış süreçlerinde, güven inşasında ve bir arada yaşamanın öğrenilmesi ya da yeniden öğrenilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Bunu başarmanın bir yolu genç insanların farklı toplumların birlikte neler geliştirebileceklerini veya ortak miraslarının neler olabileceğini anlamalarına yardım etmektir. İşbirliğini ve uyumu teşvik etmeyi amaçlayan tarih öğretimi, geçmiş anlamaya çalışmanın karmaşık yapısını kabul etmek, 'ötekini' aktüel ya da potansiyel düşman olarak tanımlamaktan kaçınmak ayrıca önyargılara ve klişelere karşı çıkmak zorundadır. Temel anlayışlar kültürel farklılık ve çeşitlilik anlayışı ve kültürlerin birbiriyle nasıl ilişkili oldukları, birbirleriyle örtüştükleri ve zamanla farklılaştıkları anlayışıdır. Kültürler arası diyalogu sağlayabilmekolaylara ve meselelere çok perspektifli bir bakış açısından yaklaşılmasında önemli bir unsurdur. Bunlar bu e-kitabın temelini oluşturan ilkelerin bazılarıdır.

■ *UNESCO Uluslararası Kültürel İşbirliği İlkeleri Bildirgesi* (1966), "Kültürel işbirliği, birbirleriyle bilgi ve becerilerini paylaşmaları gereken bütün halklar ve milletler için bir hak ve görevdir" der.

■ Avrupa Konseyi Devlet Başkanları Üçüncü Zirvesi (2005) kültürlerarası diyalogu (dini boyutunu da dahil ederek), farkındalığı, anlayışı, barışı ve hoşgörüyü teşvik etmenin yanı sıra çatışmaları engelleyen ve toplumun entegrasyonunu ve uyumunu sağlayan bir araç olarak tanımladı. Bu, Avrupa Konseyi *Kültürlerarası Diyalog Geliştirme Stratejisi'ne* ilişkin Faro Bildirgesi'nde ayrıntılı olarak tanımlandı.

■ E-kitapta geliştirilen fikirler ve yaklaşımlar direkt olarak Avrupa Konseyi'nin devam eden devletlerarası *Çeşitlilik ve Demokrasi için Eğitim: Çağdaş Avrupa'da Tarih Öğretimi* projesi ile direkt olarak bağlantılıdır.

İnteraktif e-kitap řu adresten ulaşabilirsiniz:

<http://www.coe.int/culture-of-cooperation>

PREMS 159516

TUR

www.coe.int

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Kuruluşun 47 üyesinin 28'i Avrupa Birlięi üyesidir. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

■ Projenin amaçları şunlardır:

- ▶ zorlu tarihi öğretimi ve öğrenimi konusunda, 2011'de Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen [Kültürlerarası Diyalog ve Tarih Öğretiminde Öteki İmajı'na dair \(2011\)6 sayılı Tavsiye Kararı'nda belirtildiği gibi](#), klişelerin ve önyargıların üstesinden gelmek ve barış süreçlerini güçlendirmek amacıyla çok perspektifliliğe dayanarak kültürel farklılık ve küreselleşme bağlamında farkındalığı artırmak;
- ▶ tarih öğretimi ve öğrenimi yoluyla Kıbrıslı gençlerin ortak yaşamı mümkün kılan beceriler ve davranışlar geliştirmelerine yardım etmek. Bu beceriler ve davranışlar açık-görüşlü olmak, empati, duygusal zeka, karşılıklı saygı, aktif dinleme ve kendini ifade etmektir.

E-KİTAPTA NELER VAR?

■ Kültür ve işbirliği kavramlarını inceleyen kısa bir kavram yazısı var. Bunun ardından her biri bir işbirliği kültürü geliştirmenin temel bir yönünü ele alan yedi ayrı eğitim birimi geliyor. Eğitim birimleri şunlardır:

- ▶ 1 Farklılaşma farklı olmak anlamına gelmek zorunda mıdır?
- ▶ 2 Tarihsel beceri olarak empati geliştirmek
- ▶ 3 Toplumsal cinsiyet ve kapsayıcı olmak
- ▶ 4 Klişelerin üstesinden gelmek
- ▶ 5 Bir arada yaşayan toplumlar
- ▶ 6 Edebiyat, sanat ve filmi tarihin anlaşılmasını desteklemek amacıyla kullanmak
- ▶ 7 Dijital çağda tarih öğretimi

■ Bu yayım öncelikli olarak bireysel çalışma seti olarak düşünüldüğü için çeşitli noktalarda okurun okumaya ara verip bazı soruları değerlendirmesi isteniyor. Her eğitim biriminin Birinci Bölümünde bu noktalar 'Değerlendirilecek Noktalar' başlıklı bir kutucuk içinde; İkinci Bölümde ise 'Öğrencilerle Çalışma' başlığı altında gösteriliyor.